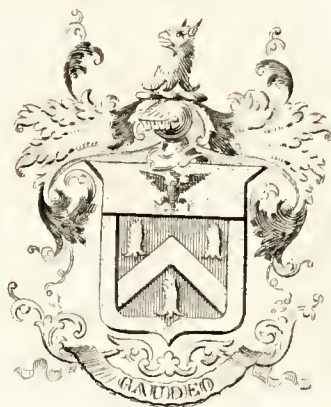
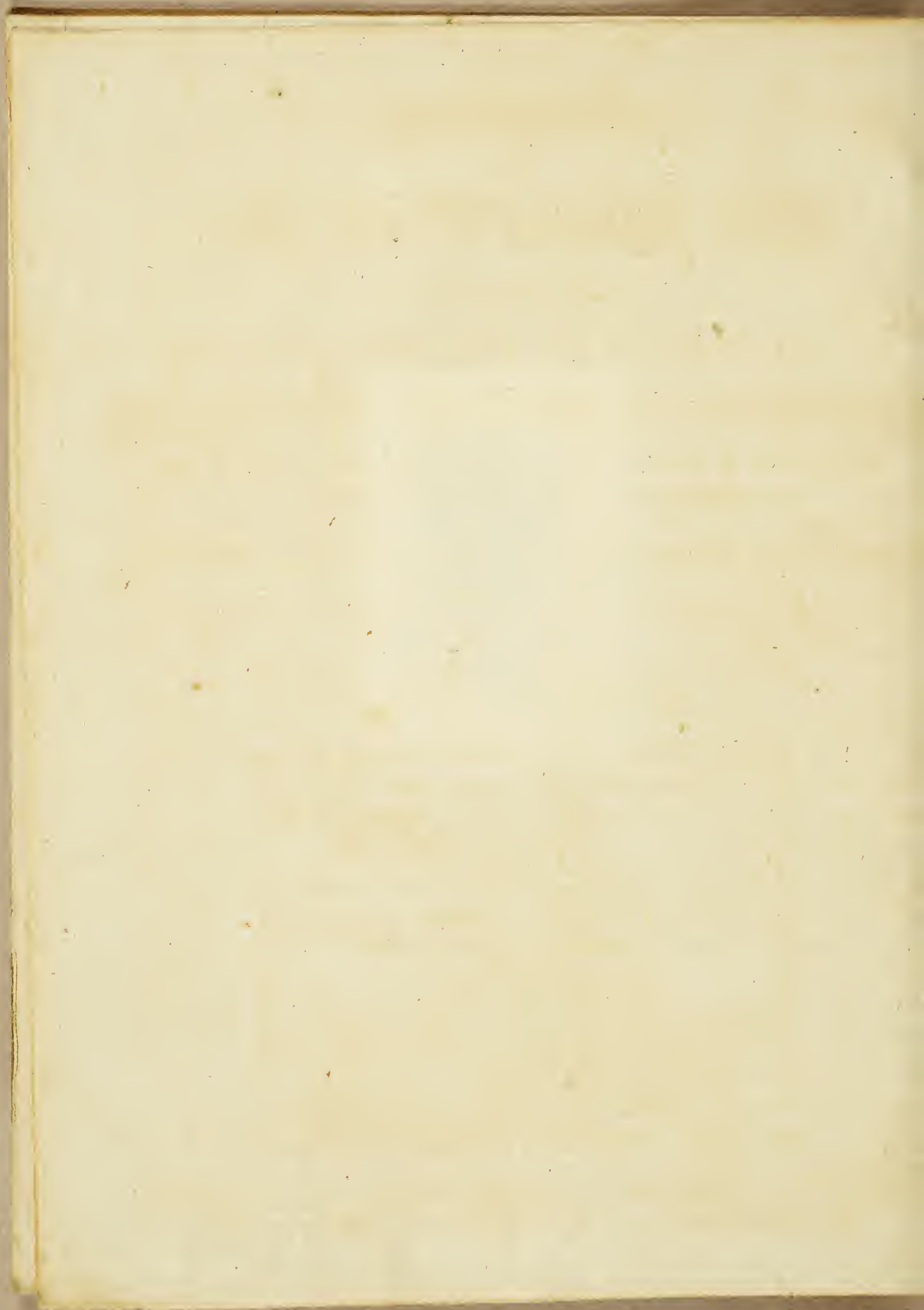

197
JL 4

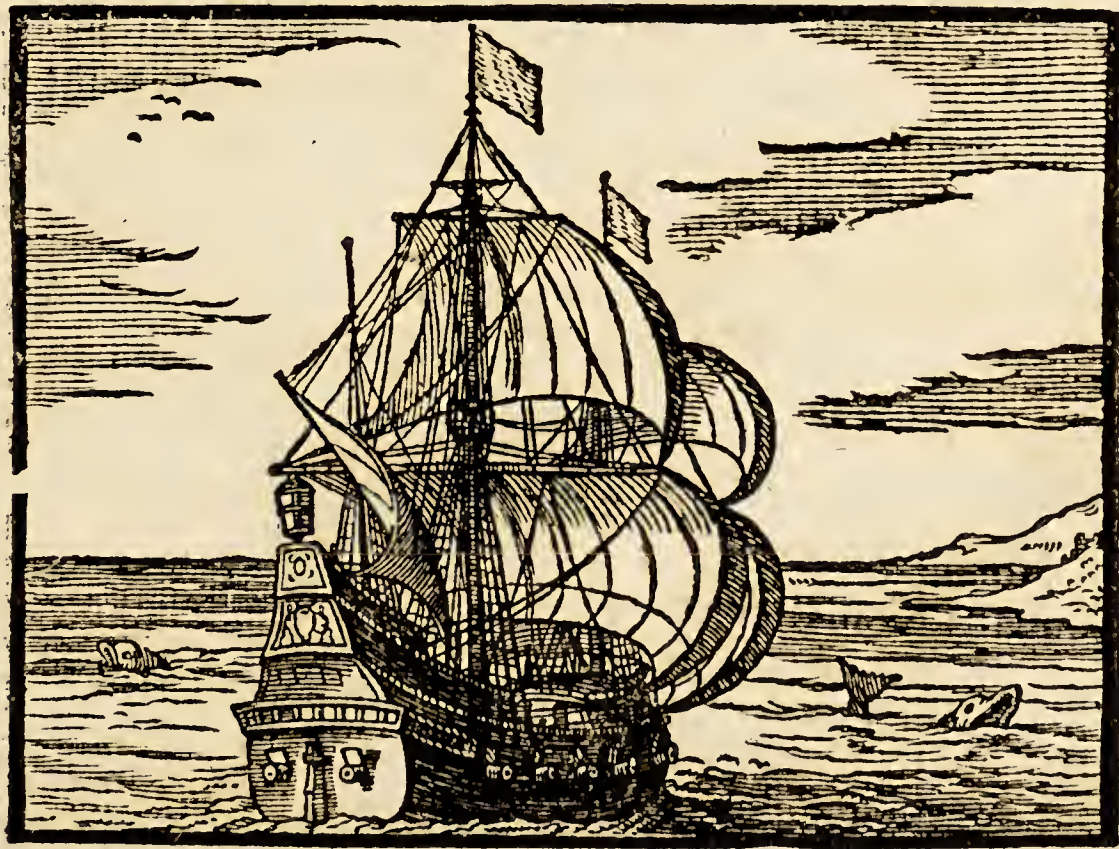

John Carter Brown
Library
Brown University

Veroveringh
 Van
De Stadt Olinda/
 Gelegen in de
 Capitania van Phernambuco,
 Door den E. E. Manhaften / Bestrengnen
 HEYNDRIK C. LONCK, Generael te
 Water ende te Lande. Mitsgaders:

Diderick van VVaerdenburgh, Colonel over de Militie te
 Lande, van wegen de Geoctroyeerde *West-Indische Compagnie*,
 onder de Hoog: Mo: Heeren Staten Generael, ende
 den *Prince van Orangen*, Gouverneur Generael der
 Vereenighde Neder-landen.

T Amsterdam, Door Hessel Gerritsz, Pas-Caert-schypver/ ende Boeck-
 verkooper inde Pas-Caert/ op de hoek bande Doele-straet.

1871

1871

1871

1871

1871

Beschryvinghe Van 't Veroveren van Pernamboucque.

DE E. E. manhaften Generael H. C. Lonck, met
8 Schepen den 27 Junij 1629 uyt Goe-See
gelept/ den 23 ende 24 August. onder Tenerif-
fa in de Canarië met de Armada van Don Fre-
derico geslagghen / ende den 4 Septemb. in S.
Vincent ghekomen wesende aldaer ververscht:
ende den 29 Novemb. by hem gekreghen heb-
bende den E. E. Colonel T. van Waerdenborgh, geluck oock den
7 daer was gekomē den Commandeur Dirck Symoncz, met den
elven Colonel den 20 October uyt Terel gheloopen wesende:
de Vloot aldoen sterck zijnde 50 Schepen en Jachten/ 2 Prin-
en ende 13 groote Chaloupen / heeft ghemonstert 7280 coppen/
namelijck 3780 Bootsgezellen/ ende 3500 Soldaten. Met welcke
macht hy (volghende sijn last) sijn cours gheset heeft na de Cust
van Pernambuco/ bequam 't landt in 't ghesicht den 2 Februar.
op 7 gra. 4 minuten Supder breedte/en den 13 der selver maendt
ontrent E. S. Augustin: aldaer geresolveert als dat de Colonel
met 16 zeplen so Schepen als Jachten / daer in 2400 Soldaten
en 600 Maetroosen / soude landen 2 mylen by noorden Fernam-
bucou/ in Rio doce: En de Generael met de resterende zeplen/ met
twee stercke Compagnie Soldaten / soude loopen nae 't Recyf.
Welck volgende sy / na dat sy op den 13 en 14 haer hadden ghe-
reedt gemaect/ op den 15 des morgens met den daegh/ met lief-
lijck weer een stille Zee / de Heer Generael nae het Recyf / name-
lijck aen de Barra van Pernambuco/ ende den Heer Colonel met

syn 16 zeplen / daer in 2101 Soldaten / 699 Maetrofen / die gheschickt waren te landen / na de gedestineerde plaets zijn toe-ghe-loopen.

De E. E. Generael quam ontrent den middagh voor de geseyde Barra / ende heeft gheset met eenige Schepen dicht onder het Fortjen dat op 't Zee-recyf leyt / ende tot aen den avondt op 't selve / als mede op de land-forten dapper geschoten: gelijk mede de Casteelen met meerder voordeel op den Schepē. De Schepen niet konnende royschieten door 't roeren vande Schepen / vermits het dijnen van de Zee / mede dat het schieten den Casteelen weynich schade / maeckende op de muren maer witte blacken / schende alleenlyck 't bovenwerck vande muur.

6 Schepen ende 11 Achten / tot het inzeplen ghereed / hielden met cleyn zepl boven gaets / om op 't tepcken als 't hoogh water souw zijn / dat ontrent ten 3 uren verwacht wierdt / in te zeplen: Maer alsoo de Gouverneur / soo 't schijnt van de komst van dese Vloot langh te vozen geadvertteert / de gaten oft inkomsten van 't Recyf / nemelyck de Poco ende de Barette met gesoncken Schepen gestopt / ende de gantsche Povo op 't land-recyf met een muragie oft borstweringh hadt vast ghemaect: soo en hebben de Schepen ende Achten voor dien tijdt op die inkomsten niet connen uytrecten / ende de ander Schepen die dicht op den wal gheset lagen / sonder yet uyt gherecht te hebben / zijn gedrongen geweest teghen den nacht af te korten.

Ondertusschen was de E. E. Colonel besich om sijn volck ter geordonneerder plaetse met chaloupen en boots te landen / self in persoon met de avantgarde aen comende / in 't gesicht van syn vband / die hem sterck te voet ende te paerdt op strandt liet sien / waer op de rest van 't volck uyt de Schepen ghevolght is met 2 stuckjens geschut / die 3 t pser schoten: maer also de avond op de hand quam / moesten dien nacht over op de strant logeeren.

Des nachts alle preparatie ghemaect hebbende / is des morgghens moedigh aen ghemarcheert met de gantsche macht / in drie Regimenten / ende een party vper-roers verdeylt / als de avant-guarde

garde/ daer den Colonel self onder was/ gecommandeert by den
obersten Lieutenant Eltz: het Battallon door den oberste Lieu-
tenant Steyncalesfels, ende de arriere garde door den Mapoz
Houcx, hadden aen de een zijdt een dicht creupel bosch / waer uyt
jaer groot aenstoot kon geschiet hebben.

Kreghen (by Rio Doce/ 't welck is een lopent riviertjen/ daer sy
tot den middel toe door moesten / by de Portugesen betrencheet)
en herdt treffen met haren Opandt / die wesende ontrent 1800
sterck/ niet verlies van veel dooden / ende gequetste/ soo aen d'een
als d'ander zijdt/ maer aen de Spaensche zijde meest: te rugh zijn
gedreven tot twee malen toe.

Van daer is de Colonel met de avantgarde/ sonder rusten na
de Stadt gemarcheert (hebbende onderweeghs wel eenige Swar-
en bekomen / maer gheen goe kuntschap weten te bekomen) het
Jesuiten Clooster beklommen / daer de poort van achteren toe-
gebolwerckt was / hebben die op-gehouden / ter neder leggende
al die weerstandt deden / soo dat de Spaensche de plaets met veel
dooden ende ghequetste/ moesten ruymen.

De Soldaterije in de retrenchementen ende Forten op strandt
aen Zee sulckx ghewaer wordende/ ende siende de arriere garde
die de Mapoz Houcx ghelepde op haer aencomen / begaven haer
op de vlucht/ na een wyl vechtens/ ende schieten met grof geschut/
niet verlies van ettelijcke dooden ende gequetste.

Ondertusschen dat de Colonel de Stadt aen de Noord zijdt
naderde / hadt de General twee Compagnien Soldaten met ee-
nigh Bootsvolck / die tot het in-zeplen te voren waren gheordi-
neert/ gesonden tot assistentie van den Colonel / die bequamelijck
aen de Zuid-zijdt vande Stadt landen / sulck dat de Stad aen
beide zijden aengetast wierd: ende soo hebben sy des achtermid-
daeghs ontrent ten 4 uren haer meester gemaect vande Stad/
niet verlies van 50 tot 60 Soldaten.

Na het veroveren vande Stadt en wiert daer niet meer als
ontrent 100 kisten Suycker / eenighe Wynen / weynigh Meel/
ende ander cleynighepdt van weynigh importantie in de Stadt

ghevonden / vermits de Borghers ende inwooners meest waren
met al haer goeden gheblucht / niet tegenstaende dat de Gouver-
neur Mathias d'Albuquerque op lijf straf verboden had het uyt de
Stadt te verboeren / op dat de borger om syn goet te trouwer de
Stadt souw helpen bewaren.

Des nachts liet de Generael met de Chaloupen de gaten pe-
len / en de gelegentheyd vande Forten besichtigen / die de vband
wel beset hield / so dat daer weynigh cans wierd ghesien om die
water met voordeel aen te tasten.

Den 17 liet de Gouverneur de pack-huyzen ende al de Sup-
keren daer in aen brand steken / bedragende over de 1500 kisten
om dat de Burgers en eygenaers geblucht waren / so een geban-
gen vertelde / ende sulcx en was van de onse niet te weyzen.

Den 20 Febr. na dat de Stad wel beset ende op alles goede or-
dne ghestelt was / is na rijpe deliberatie van die vanden Raede goet
gebonden een entrepzinse op 't Casteel dat op 't landt Recyf leyt
daer toe by den Colonel ghecommandeert is de oberste Niente-
nant Steincalenfelts met 400 tot 500 Man / die sich daer in wel
heeft ghequeten / twee uren langh des nachts dat Fort bestormt
doch also onse storm-leere / die al gerecht waren / wel een vadem te
kort ware / ende de deure van 't Casteel niet en kost geopent wor-
den / sonderling om dat den vband uyt het cleyne Fort op 't Zee-
recyf met Canon en schroot veel schade op d'onse dede / so is goet
gebonden af te trecken / met verlies van ontrent 20 dooden / ende
40 tot 50 gequetste / om niet meer volck te spelen.

Den 21 de Barette door de Chaloupen gebisiteert / het Schip
dat daer in 't gat aen de grond lagh aen brand gesteken / ende be-
vonden dat daer gelegentheyd was om met Chaloupē daer door
binnen het Recyf te komen / siende het Dorp op 't Recyf / waer de
pack-huyzen verbrandt waren / niet muren / borstweringen ende
palissaden vast gemaekt / daer over oordeelden het landen aldacr /
om het selve Dorp aen te tasten / seer onseker ende periculeus.

Ende den 22 noch belich wesende de stad niet wercken meerder
te versekeren / gelijk mede het Jesuiten Clooster vast gemaect
wierd /

hierd/ aen de strand by den voet van de Stadt een bruggh maken-
/ 't welck in maniere van een hooft soude uyt comen tot ober de
barningh een stuckjen 't Zeewaert/ om aldaer by harde barning
vooge ende ander waren aen ende van land te brengen.

So is op den 23 Febr. met toestemming van al de Krijgsouer-
en goet gebonden 't gesepte Fort op 't land Recyf met approches
en te gaen/ daer toe voort alle noodige als fossiben ende schants-
korven gereet gemaectt zijn. Het meeste Boots-volck gebruyc-
ende om rijswerck te houwen ende schants-korven te maecten/
s mede tot volmaken van de gesepte brug oft hooft.

Ende den 25 in de Stadt voort verscheyden straten borstwerin-
en/ voort een overval van de vband gemaectt zijnde/ so is het ap-
procheren na het gesepte groot Casteel op den 27 Febr. met 500
aan begost / onder 't commandement vanden oversten Lieu-
nant Eltz, die den selven nacht een retrenchement teghen het
Casteel / tusschen het Dorp van 't Recyf ende de Stadt gelegen/
gheworpen heeft: ende des anderen daeghs de baterpe na by
ghereed ghemaectt heeft / als wanneer des avonds de Mapoor-
oucx hem verlost / en de Colonel in persoon hem daer oock ver-
beght heeft / daer blyvende tot des anderen daeghs smorghens/
dat de baterpe voltopt/ende 3 halve Cartouwen geplant/ende den
antschen dagh daer met geschoten was.

Daer na/ wesende/ den 2. Maert/ de gantsche morgenstond
met het geschut gespeelt / so hebben die van 't Fort met op-rollen
an haer Wendel / ende uytstecken van een wit laken / ghesocht
parlementeren / seyndende daer nevens een Capiteyn/ die met
den Colonel verdraghen is het Fort te verlaten / op conditien als
de volgende Articulen te sien is.

Dit ghedaen wesende/ is den Colonel voornemens gheworden
het Casteel dat op 't Zeerecyf leyt/ oock op te eyschen: En heeft
den E. Heer Generael ende Heeren Raden daer van verwittigt/
ie 't selve hebben geapprobeert/ende is also 't selve in 't werck ge-
elt met seynen van een Tambour ende een taelman / die van 't
Fort oock ghelooz ghelyende/ hebben een Lieutenant (mits dat
daer

daer tegen een ander in ostagie ging) buyten gesonden/ die welck
uyt den naem van synen Commandeur met den Colonel heeft
gehandelt op den selven voet als die van 't Fort op 't land Recyf/
ende voort zijn daer op uyt getrocken: sulcks dat de Colonel daer
niet meester was van beyde de Forten ende Haven van Phar-
nambuco.

Des anderen daeghs den 23 heeft de Colonel ordre gestelt / dat
de Overste Lieutenant Steyncalenfeltz , een exploit deedt op 't
Eyland van Antonio Vaz / geleghen teghen over het Dorp op 't
Recyf: die over varende/ geen resistentie en heeft ghevonden/ we-
sende het volck (om 't overgaen van de Forten) gheblucht / heeft
daer over een trouw volcks ghelogeert in 't Clooster dat op 't selve
eyland staet. Waer mede also de Stadt ende Fortressen van Per-
nambuco in handen is van 't Krijghs-volck vande Geoctropeer-
de West-Indische Compagnie/ onder 't gebiedt van hare Hoog:
Mog: de Staten Generael ende Prince van Orangen / dat God
gebe langh te duren.

Den 3 April/ na dat het gat vande Recyffe was gepeylt/liepen
eenige schepen / jachten ende alle de chaloupen binnen 't selve Re-
cyf/ zijnde een seer bequame plaets/ om niet alleen te leggen/maer
mede de schepen te setten / kiel halen ende schoon te maken / ghe-
lijck mede 't Jacht de Brack / 't welck nae 't Vader-landt soude
gaen/ daer binnen schoon gemaect/ ende eenighe supckeren inge-
nomen heeft. Ende was aldoen den E. Heer Generael ghelo-
geert in de Povo / op 't Recyf : den E. Colonel in 't Jesuyten
Klooster: ende den Lieutenant Colonel op 't Eylandt van An-
tonio Vaz.

Summa

Summa de los Articulos que se accordaron entre el Sr. General Henrique Lonq, Don Theodoro a Waerdenborch, maesso de Campo, y los de mas Señores del Consejo secreto de la Armada, que al presente esta surta en la barra de Fernambuco, en servicio de las Sres. Estados Generales de las Provincias unidas, y del Principe de Orange, Gouvernador dellas : a Cargo de los Sres. Administradores de la Comp^a. de Indias, de la una parte : Y el Capⁿ. Antonio de Lima, Capⁿ. de la Fortaleza de San Ieorge, por el Rey de España, de la otra.

Primera fiera el dicho Capitan *Antonio de Lima* obligado de entregar, el dichos General, y Maesso de Campo, y los de mas Sres. del Consejo, la Fortaleza de *San Ieorge* con toda su artilleria, y partrechos della, y las de mas ammuniciones de guerra que al presente en el dicho Fuerte estan.

Item fiera el dicho Capitan *Antonio de Lima* despues de hecha la dicha entrieja, lleuado juntamente con todos sus soldados y sus armas ordinarias, sin bandera, y sin mechas ençendidas, con barcos o bateles a la otra banda del Rio, en tierra firma, para el ay passar donde bien les pareçiere.

Para segurança de la buelta de los dichos bateles quedara el dicho Capⁿ. *Antonio de Lima* en este Campo en rehenes, hasta tanto que totos los de su Comp^a fueren desembarcados; y promete assi, Dios le ayude, de embiar la chaloupa o barco en que el assy passare sin danno alguno de este Campo.

A de mas desto prometto y se obliga el dicho Capⁿ. por si y por lo de mas soldados, por el tiempo de seys mezes siguientes de la fecha desta, no tomar ny traer armas contra los susodichos Sres. Estados Generales, y Principe de Orange. Assy Dios les ayuda y salue.

Fecho y passado assi en este Campo y sitio delante de la fortaleza de *San Ieorge*, a dos de Março, de 1630 annos, y le firmaron de entre ambas partes: el sotto scritto dezia, *Henrique Lonq*, General. *T. a VVardenburch*, Colonel. *Antonio de Lima*, Capitan de la Fortaleza de tierra.

Los mismos articulos se concedieron al Capⁿ. *Mannel Pacheco el Guyar*, Capⁿ. Mayor de la fortaleza de la mar: y lo firmaron de entre ambas partes: sotto scitto: *Henrique Lonq*, General. *T. van VVaerdenburch*. *Mannel Pacheco* Capⁿ. *Pedro Barboza* Lugarteniente.

Somma van de Articulen gheaccordeert tusschen den
H^r. Generael *Hendrick Loncq*, ende de H^r. *Dirck van Waerdenburch*,
Colonel, ende de meer Heeren vanden secreten Raede, vande Armade
jegenwoordig liggende inde Barre van *Farnamboucq*, in dienste vande
H. Staten Generael der Geunieerde Provintien, ende den Prince van
Orangen, Gouverneur der selve, in dienst vande West-Indische Comp.
ter eendere, ende den Capiteyn *Antonio de Lima*, Capiteyn van de
Sterckte van *S. Ioris*, voor den Koning van Spagnien, aen d'anderzyde.

TE N eersten sal den voornoemden Capiteyn *Antonio de Lima*, ghe-
houden zijn te leveren / aen de voorsz. H^r. Generael / ende Colonel/
ende andere Heeren vanden Raedt; de sterckte van *S. Ioris*, met alle
haer gheschut ende toe-behooren van dien / ende alle de Amunitie
van oorloghe / jeghenwoordigh inde voorsz. Sterckte zijnde.

Item / sal den voorsz. Capiteyn *Antonio de Lima* (naer de voorsz. ober-le-
veringe gedaen te hebben) met alle syne Soldaten / met hunne ordinaire wa-
penen / sonder baendel of brandende lonten / geboert te worden met barquen
oft schuyten aen de ander zyde vande Riviere aen 't vaste Landt / om van al-
daer te passeren / daer het hun sal goet duncken.

Tot verseeckeringe vande weder-komste vande voorsz. schuyten ofte bar-
quen / sal den voorsz. Capiteyn *Antonio de Lima*, in 't voorsz. Legher in gese-
linge blyven / totter tyd toe dat alle de gene van syne Compagnie sullen ge-
landet zijn / ende belooft (alsoo moeste hem Godt helpen) de chaloupe ofte
barque daer hy oock mede sal over-ghevoert worden / wederomme sonder
eenighe schade in dit Legher te senden.

Ende boven dese belooft ende verbind hem den voorsz. Capiteyn / soo voorsz.
hem ende de andere Soldatē / in ses maenden naer dato van dese / geene wa-
penen aen te nemen ofte te draghen teghens de voornoemde Heeren Staten
Generael / ofte den Prince van Orangie / so moeste hem God helpen ende sa-
ligh maecken.

Aldus gedaen ende gepasseert in 't Legher voorsz. de Sterckte van *S. Ioris*,
den 2 Martio / van A^o. 1630. ende geteeckent van weder zyden. Was on-
derteeckent *Hendrick Cornelisz Loncq*, Generael / *T. van Waerdenburch* Co-
lonel / *Antonio de Lima*, Capiteyn vande Sterckte van *S. Ioris*.

De selve Articulen zijn mede toegestaen aenden Capiteyn *Manuel Pacheco*
el Guyar, Capiteyn Major vande Sterckte aen de zee / ende zijn weder zyden
onderteeckent. Onder stont / *Hendrick Loncq*, Generael. *T. van Waerden-*
burch, *Manuel Pacheco el Guyar* Capiteyn / *Pedro Barboza* Lieutenant.

Lijste van d' Admunitien inde Stadt van PHARNAMBOUCQUE ghevonden.

Op de twee Fortjens aen de strand by Noorden, ende aen de Zuyd-
zyde van de Stadt, ghevonden op yder 4 yfere Stucken, schie-
tende yder 4 lb yfers. ————— 8 Stucken.

Op beyde de Fortjens ofte Casteeltjens, pulver ————— 600 lb.

Op 't Iesuyten Clooster 30 tonnen bus-kruyd, yder onghevaer ge-
extimeert ten hooghten a 100 lb. ————— 3000 lb.

Op het Tol-huys vijf vaten, yder ghenomen a 200 lb. ten hooghten
————— 1000 lb.

Summa Pulver 4600 lb.

Een partye lont, genomen op ————— 2000 lb.

Noch een partye op ————— 200 lb.

NOTA. Hier van schijnt wel 300 lb verdorven te zijn.

Een partye yfere koghelen van 20 in 't lb.

Eenigh staf-loot.

Eenigelaetjes met Musquet-kogelen, a 12 in 't lb.

• Een groote quantiteyt spaens yfer aen staven.

2 Vaten of ocxhoofden Salpeter.

Een partye ongestelde schuppen.

Artillerie ghevonden op 't Casteel S^r. Ioris, by de Pack - huysen legghende.

24 Yfere stucken van 10 a 5 lb yfer.

4000 lb Pulver.

Partye yfere koghelen.

30 lb groote Musquet-koghelen, van 10 in 't lb.

40 lb Lont.

Partye

- Partye handt - Granaten.
- Partye vuur-potten.
- 1 Metale stuck van 8 lb.
- 2 Pypen Spaensche Wijn.
- 1 Kist Suycker.
- Partye groote pottyfen met water.

In't Casteel op 't Zeerecypf leggende/is gebonden

- 15 Metale stucken, hebbende de wapenē van Philippus de I I en de III Koningen van Hispagnien, eenige daer op 't wapen van Portugael, zijnde halve Cartouwen, stucken van 20. 18 ende 10 lb yfer.
- 1 Metale Slangh van 10 lb yfer, schadeloos.
- 14 Vaten Bus-poeder, van 120 lb.
- Partye yfere Canon-kogels.
- Groote partye gevulde cardoefen tot de stucken.
- 60 lb Londt.
- Partye pottyfen, soo groot als kleen, met water, spaensche wijn, en azijn gevult.
- 7 Sacken meel, 4 kisten farinie.
- Weynigh ghesoute visch.
- Een kuyp met gesouten vleys.

-11710-

F630

V549v

